

льного процесу формує необхідний стартовий мінімум навчальної інформації, яка на наступній стадії наповнюється спільними із студентом зусиллями науково-інноваційним змістом. Формою реалізації цього змісту має бути пошуково-креативна модель не стільки загального, скільки індивідуального підходу вдосконалення та розширення набутого мінімуму знань до майбутніх навчально-практичних орієнтирів студента, в тому числі написання курсових і магістерських робіт.

Мельник О.В., старший викладач
кафедри стратегії підприємств

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВУЗУ

Навчаючи інших, навчаємось самі

Перехід суспільства до економіки знань, чи інформаційної економіки, прискорення швидкості обігу інформації сприяють тому, що змінюється розуміння набуття знань, та загалом освіти. Таким чином, переміщується акцент від педагога, як носія знань, до педагога-наставника: змінюються мета навчання, методи та форми навчання, а також система оцінювання знань.

Якщо ще 15 років потому лєвова частка знань передавалася від викладача до студента під час лекцій, далі засвоювалася під час практичних і семінарських занять. тобто акцент робився на професійних компетенціях викладача, то зараз у навчальному плані велика частина навчального матеріалу має засвоюватися студентом самостійно під керівництвом викладача, таким чином велику роль відіграє педагогічна майстерність, тобто діяльність викладача спрямована на мотивацію ефективної діяльності студентів.

Педагогічну майстерність ми розглядаємо як комплекс властивостей особистості педагога, що забезпечує високий рівень самоорганізації педагогічної діяльності, що ґрунтується на високому фаховому рівні педагога, його загальній культурі та педагогічному досвіді.

Велика роль у набутті педагогічної майстерності викладача належить якості організаційної культури кафедри. Загалом організаційна культура являє собою колективні базові переконання, сформовані самостійно, що дотримуються групою при вирішенні проблем адаптації до змін зовнішнього середовища і внутрішньої інтеграції, ефективність чого виявляється достатньою для того, щоб вважати їх цінними і передавати новим членам групи як правильну систему сприйняття і розгляду названих проблем? [4, с. 32].

Організаційна культура кафедри — це ті формальні і неформальні процедури, які сприяють набуттю як професійних, так і педагогічних компетенцій, формуючи певну базу знань.

Відповідно до розуміння педагога як суб'єкта соціальних відносин і активної діяльності до основних компонентів формування педагогічної майстерності відносять:

1. Спрямованість як систему домінуючих потреб і мотивів, ціннісних орієнтацій, професійної позиції.

2. Професійна компетентність, тобто сукупність професійних знань, умінь, а також способів виконання професійної діяльності.

3. Система професійно важливих якостей педагога вузу, що впливають на ефективність діяльності і успішність її освоєння.

4. Професійно значущі психофізіологічні властивості, розвиток яких відбувається уже в ході освоєння діяльності [3].

Таким чином, цілісний підхід у формуванні педагогічної майстерності буде ґрунтуватися на оволодінні певними професійними знаннями, вміннями та навиками, розвиток мотиваційної складової педагога, а також вдосконаленні власного стилю викладання та моніторингу з боку керівництва кафедри у вигляді відкритих лекцій і практичних занять.

Література

1. *Вітвицька С. С.* Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. — К.: Центр навчальної літератури, 2003. — С. 94–112.

2. *Заболоцька О.С.* Компетентнісний підхід як освітня інновація: порівняльний аналіз / О.С. Заболоцька // Вісник Житомирського державного університету. — 2008. — Вип. 40. — Педагогічні науки. — С. 63–68.

3. *Спіцина Л.В.* Організаційна культура Вищого навчального закладу, як чинник духовного розвитку майбутнього професіонала. Електронний ресурс. Джерело доступу <http://vuzlib.com/content/view/1001/94/>

Москалюк Н.П., к.е.н., доцент
кафедри макроекономіки державного управління

КОНТАКТНІ ЗАНЯТТЯ — ЯК ФОРМА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Соціально-економічний розвиток країн і виклики сьогодення, які проявляються появою періодичних кризових явищ у світі, потребують пошуку нових нетрадиційних моделей у системі підготовки фахівців нової формації.

Модернізація вищої школи в цьому напрямку нами вбачається здійснювати двома шляхами, а саме:

- ◆ формування компетентнісної складової у навчальному процесі;
- ◆ забезпечення інноваційності його реалізації.

Організація освітньої діяльності передбачає застосування новітніх концептуальних підходів до навчального процесу. Одним із напрямків таких підходів є впровадження інноваційних технологій у сферу вищої професійної освіти. Однією з найактивніших форм інноваційних технологій у сучасному освітянському просторі є контактні заняття.

Досвід проведення контактних занять з навчальної дисципліни "Макроекономіка" дозволив виявити ряд характерних ознак їх проведення, переваг і недоліків. Використання цієї форми в навчальному процесі формує не лише знання, вміння, навички, як прийнято в традиційній моделі процесу навчання, а й сучасні компетенції, які здобувають студенти. Це відображено на рис. 1.

Традиційні компетенції, спрямовані на реалізацію типових задач поступово заміщуються новими видами компетенцій, до яких можна віднести: міжособистісні та системні. Міжособистісні компетенції формують здатність працювати в команді; здатність до критики та самокритики; міжкультурний (кросс-культурний) менеджмент; здатність спілкуватися з фахівцями з інших сфер діяльності; здатність працювати в міжнародному середовищі.

Рис. 1. Модель процесу навчання із застосуванням контактних занять

До системних компетенцій відносяться дослідницькі навички; здатність адаптуватися до процесів змін; лідерські якості; вміння розробляти та управляти проектами розвитку; здатність генерувати нові ідеї (креативність); підприємницький талант; бажання досягти успіху. Під час проведення контактних занять також розширюються й інструментальні компетенції, зокрема, здатність до комунікацій; навички управління інформаційними потоками; здатність розв'язувати проблеми та приймати рішення.

Забезпеченість навчальною літературою в КНЕУ сьогодні не потребує деталізації окремих понять і категорій на лекціях. Ознайомлення з цим навчальним матеріалом може відбуватися під час самостійної роботи студента. Проте, необхідно посилити функції самоконтролю; управління студентами власним часом; можливість поєднання з іншими формами контролю; покращення якості рейтингової оцінки шляхом отримання додаткових балів під час проведення контактних лекційних занять, формування навичок підготовки до лекції, вміння студента використовувати інформаційний ресурс. Усе це є перевагами застосування контактних занять.

Таким чином, модель процесу навчання із застосуванням інтерактивних методів, зокрема, контактних занять, формує у студентів нові компетенції, посилює комунікаційні процеси, суттєво активізує навчальний процес і забезпечує інноваційність його реалізації.